

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Trafikplats Sikeå

Robertsfors kommun, Västerbottens län
Vägplan

Datum: 2021-06-08
Objektnummer: 176657

Trafikverket

Postadress: Box 809, 971 25 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse, Trafikplats Sikeå

Författare: Sweco

Dokumentdatum: 2021-06-08

Ärendenummer: TRV 2020/55273

Uppdragsnummer: 176657

Kontaktperson: Gunilla Björklund, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	5
3	Samråd	5
3.1.	Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	5
3.1.1.	Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten	5
3.1.2.	Samråd med berörd länsstyrelse	5
3.1.3.	Samråd med berörd kommun	6
3.1.4.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	6
3.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	8
3.2.1.	Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten	8
3.2.2.	Samråd med berörd länsstyrelse	9
3.2.3.	Samråd med berörd kommun	13
3.2.4.	Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	16
3.2.5.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	20

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats. Redovisningen i samrådsredogörelsen hålls på en principiell nivå. Varje enskild synpunkt bemöts inte i detalj, däremot sammanställs det som framförts och hur Trafikverket tagit ställning till detta.

1 Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse omfattar vägplan för Trafikplats Sikeå, Robertsfors kommun i Västerbottens län. Trafikverket planerar att bygga en trafikplats i korsningen mellan E4 (Europaväg 4) och allmänna vägar 651/667 i Sikeå eftersom den befintliga korsningen har bristande trafiksäkerhet.

Ett samrådsunderlag har tagits fram och samråd har skett under perioden 2020-05-18 – 2020-06-08 med enskilda, organisationer och myndigheter som är särskilt berörda, länsstyrelsen i Västerbottens län samt Robertsfors kommun. Inbjudan till samråd har skett genom brevutskick. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats www.trafikverket.se/trafikplats-sikea/ och Trafikverkets kontor i Umeå, Storgatan 60.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har 2020-08-31 beslutat, enligt 15 § första stycket väglagen, att de åtgärder som ingår i projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram.

Trafikverkets inbjudan till samråd i skede samrådshandling har skett via brevutskick till enskilda som kan bli särskilt berörda av projektet. I brevet informerade Trafikverket att de med anledning av rådande omständigheter med Covid-19 har beslutat att inte anordna fysiska samrådsmöten på orten. Enligt lag är Trafikverket skyldig att erbjuda ett fysiskt samrådsmöte på orten till ägare av fastigheter där mark eller utrymme kan komma att tas i anspråk för vägen, vilket också framgår av brevet. Genom erbjudandet uppfylls denna skyldighet och de berörda hade möjlighet att begära ett fysiskt möte fram till och med 2020-11-20. Trafikverket har därför genomfört särskilda samråd med de som begärt detta.

Ytterligare brevutskick har gjorts till de som berörs på annat sätt, rättighetshavare samt berörda myndigheter och organisationer. För att nå allmänheten har annonsering skett 2020-11-13 i Post- och Inrikestidningar, 2020-11-14 i Västerbottenskuriren, Norran och Västerbottens Folkblad samt 2020-11-18 i Västerbottens Mellanbygd.

Projektet har genomfört samrådet digitalt och samrådstiden har pågått mellan 2020-11-14 och 2020-11-30. Samrådshandlingen och inspelat presentationsmaterial har funnits tillgängligt på projektets webbplats www.trafikverket.se/trafikplats-sikea under samrådstiden.

Ytterligare samråd vid utformning av planförslaget har skett och dessa samråd har, tillsammans med inkomna synpunkter från det digitala samrådet, sammanfattats i denna samrådsredogörelse.

Alla inkomna synpunkter, protokoll etc. rörande vägplanen finns diarieförda hos Trafikverket på ärendenummer TRV 2020/55273.

2 Samrådsrets

I skede samrådsunderlag har samråd skett med fastighetsägare och rättighetsinnehavare som kan antas bli särskilt berörda, länsstyrelsen i Västerbottens län, Robertsfors kommun, Malå sameby, Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län, Länstrafiken i Västerbotten AB och Robertsfors skoterklubb.

I skede samrådshandling har samråd skett med fastighetsägare, rättighetsinnehavare och övriga som kan antas bli särskilt berörda, allmänheten, länsstyrelsen i Västerbottens län, Robertsfors kommun, Fortifikationsverket, Försvarmakten, Gran sameby, Malå sameby, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Svenska jägareförbundet, Kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län, Länstrafiken i Västerbotten AB, Skellefteå Buss AB, Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Robertsfors Naturskyddsförening, Robertsfors skoterklubb, Skanova AB, Skellefteå Kraft AB, Skogsstyrelsen, Sveriges Åkeriföretag, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, Umeå Energi, Vattenfall AB och Västerbottens Ornitologiska förening.

3 Samråd

3.1. Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

Ett samrådsunderlag har tagits fram och samråd har skett under perioden 2020-05-18 – 2020-06-08. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats www.trafikverket.se/trafikplats-sikea/ och Trafikverkets kontor i Umeå, Storgatan 60.

3.1.1. Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten

Brevutskick om inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har gjorts till Region Västerbotten och Länstrafiken i Västerbotten inför samrådsperioden. Inga synpunkter har inkommit under denna period.

Ett samrådsmöte har hållits med Region Västerbotten, Länstrafiken Västerbotten samt Robertsfors kommun 2020-05-29. På mötet presenterades Trafikverkets planer för korsningen och att utredning och utformning pågår. Syftet med mötet var att tidigt inhämta synpunkter från de sammankallade. Under mötet framfördes att befintlig pendelparkering uppfyller en viktig funktion för de resande i området Sikeå-Robertsfors. Den framtida Norrbottenabanan lyftes också som en aspekt. En annan synpunkt var vikten av att utforma trafikplatsen så att den kan möta upp ett framtida förändrat resmönster till följd av att tågtrafik tillkommit som ett färdalternativ. Kommunen lyfte även att det är viktigt att samråd sker med berörda verksamhetsutövare i närområdet. Samtliga deltagare var positiva till den tidiga dialogen kring trafikplatsen.

Trafikverkets svar

Trafikverket tycker att det är positivt med tidigt samråd med berörda aktörer och kommer att fortsätta dialogen löpande under projektets gång. Trafikverket noterar synpunkterna och tar med sig dessa vid fortsatt utformning av trafikplatsen.

3.1.2. Samråd med berörd länsstyrelse

Brevutskick om inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har gjorts till länsstyrelsen i Västerbotten inför samrådsperioden. Inga synpunkter har inkommit under denna samrådsperiod.

3.1.3. Samråd med berörd kommun

Brevutskick om inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har gjorts till Robertsfors kommun inför samrådsperioden. Inga synpunkter har inkommit under denna period.

Samrådsmöte har ägt rum 2020-05-29, se ovan under rubrik 3.1.1.

3.1.4. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Brevutskick om inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har gjorts till enskilda som särskilt berörs inför samrådsperioden. Inkomna synpunkter samt Trafikverkets svar på dessa presenteras nedan.

Synpunkter på utformningsalternativen "trafikplats ruter" och "trafikplats klöver"

De inkomna synpunkterna varierar gällande vilken utformning som föredras av alternativen ruter och klöver som presenterades i samrådsunderlaget. En del menar på att alternativ ruter anses vara bäst på östra sidan av E4 i närheten till bostadsbebyggelsen i kombination med alternativ klöver på västra sidan av E4 vid industriområdet. Motiven till dessa synpunkter är att alternativ ruter på östra sidan anses medföra en bättre lösning med hänsyn till sikt, buller, utsläpp och intrång, samt att trafikflödet gällande inbromsning och acceleration blir mjukare jämfört med klöver. Klöveralternativets accelerationssträcka öster om E4 med riktning mot Skellefteå blir kort och snäv vilket kan innebära problem med halka under vinterhalvåret.

Andra inkomna synpunkter menar på att alternativ klöver är att föredra då denna utformning anses medföra ett mindre ingrepp i området och landskapsbilden.

När det gäller den västra sidan om E4 vid industriområdet är det ingen som direkt förespråkar alternativ ruter. De synpunkter som inkommit gällande västra sidans utformning förespråkar alternativ klöver, då detta anses vara den bästa lösningen med hänsyn till industriområdets behov. Företagen på industriområdet har i dagsläget två anslutningar till allmän väg 651 där en anslutning används som infart och den andra som utfart. Det förekommer transporter och leveranser med tung trafik och vändmöjligheter saknas inne på industriområdet. För att verksamheterna fortsättningsvis ska kunna bedrivas krävs dubbla anslutningar till industriområdet och detta uppfylls bäst med klöveralternativet.

Önskemål har inkommit om att antingen behålla nuvarande nivå på E4, alternativt sänka vägen, istället för att anlägga en stor konstruktion som kraftigt påverkar landskapsbilden.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för de inkomna synpunkterna och kommer att ha dessa i åtanke vid fortsatt utformning av trafikplatsen. Utformningen av trafikplatsen kommer även att beakta tekniska aspekter såsom grundvatten, avledning av ytvatten, påverkan på markavvattningsföretag, markintrång samt landskapsbild. Trafikverket utreder vidare hur dessa parametrar påverkar utformningen av trafikplatsen.

Övriga synpunkter gällande utformning

En trafikplats uppmuntrar till bilkörning trots att biltrafiken av hälso- och miljöskäl bör minskas. Varför inte anlägga trafikljus istället och satsa mer på hållbara alternativ med gång- och cykelbana för oskyddade trafikanter?

Det finns även önskemål om fortsättningsvis anpassad hastighet på, och i anslutning till, trafikplatsen som är lämpligt vid passerandet av en by.

Vidare har synpunkt inkommit om att behålla "Töva lite", med en placering synlig från E4, då denna anses vara en symbol och ett landmärke för Sikeå.

Trafikverkets svar

Trafikverket ansvarar över de statliga vägarna i Sverige och arbetar med att förbättra dessa för att bland annat höja trafiksäkerheten och framkomligheten. E4 tillhör kategorin funktionellt prioriterat vägnät och är utpekad som en nationellt och internationellt viktig väg. Korsningen i Sikeå har identifierats som olycksdrabbad och Trafikverket har därför påbörjat arbetet med denna vägplan för att åtgärda detta. Att anlägga trafikljus längs med en europaväg är ingenting som Trafikverket anser som lämpligt med hänsyn till trafiksäkerheten och framkomligheten för både människor och transporter. Enligt utförd trafikutredning har det konstaterats att en planskild korsning är den lämpligaste åtgärden, varför Trafikverket nu avser att anlägga en trafikplats i Sikeå. Trafikplatsen kommer att medföra en planskild passage för oskyddade trafikanter i form av en gång- och cykelbana, antingen över eller under E4.

Vid utformningen av trafikplatsen kommer E4 att utformas för en referenshastighet på 110 km/h. Anslutande vägar mot trafikplatsen (allmänna vägar 651/667) utformas för hastighet 60 km/h mellan cirkulationerna. Cirkulationerna utformas för hastighet 40 km/h, då oskyddade trafikanter kommer att passera anslutningar.

Trafikverket kommer att se över möjligheten med bevarandet och synliggörandet av Töva lite vid fortsatt utformning av trafikplatsen.

Synpunkt om enskild väg

En önskan om stängning av befintlig direktutfart till E4 söder om korsningen i Sikeå har inkommit. Önskar en ny enskild väg som ansluter till allmän väg 651 istället.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för synpunkten. Utfarten har hanterats tidigare vid ombyggnation av E4 till mötesfri 2+1-väg, på sträckan söder om korsningen i Sikeå. Trafikverket ska undersöka hur en eventuell stängning av denna utfart formellt sett kan hanteras då den geografiskt sett ligger utanför denna vägplan.

Synpunkter från ledningsägare

Telia Sverige Net Fastigheter AB och Skanova har inkommit med synpunkter om att de har anläggningar och ledningar i området som kan komma att påverkas av de planerade åtgärderna. De poängterar även att andra ledningsägare kan ha ledningar i området och därmed vara berörda. Trafikplats Sikeå har inte hanterats vid ledningssamordningen i samband med vägplanen för Sikeå-Gumboda.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för synpunkterna och tar med sig informationen i den fortsatta projekteringen. Ledningssamordning för bygghandling E4, delen Sikeå-Gumboda, pågår och ska samordnas med vägplanen för Trafikplats Sikeå. Ledningsägare kommer att kontaktas av Trafikverket när utformningen av trafikplatsen och hur stort område som påverkas är klarlagt.

3.2. Samråd vid utformning av planförslaget

3.2.1. Samråd med Regionala kollektivtrafikmyndigheten

Ytterligare ett samrådsmöte har hållits med Region Västerbotten, Länstrafiken Västerbotten samt Robertsfors kommun 2020-09-23. På mötet gick Trafikverket igenom hur projektet har fortskridit sedan det senaste samrådsmötet enligt följande.

Trafikverket har beslutat att trafikplatsen ska gå över E4 istället för under E4, främst på grund av förekomst av ytligt grundvatten och dagvattenproblematik. Trafikverket ser att påverkan på befintliga markavvattningsföretag blir stor. Även andra större risker kopplat till kostnads- och tidsaspekter följer av alternativ under E4.

Trafikverket informerade att man därför gått vidare med att utreda huruvida trafikplatsen ska utformas som Klöver eller Ruter över E4. Mer detaljerade förslag på utformning av respektive alternativ presenterades därefter.

Gång- och cykelbana, placering av busshållplatser, pendlerparkeringen/busshållplats, anslutningar till industriområdet och minimering av ianspråktagen jordbruksmark lyfts fram som viktiga aspekter att ta hänsyn till i utformningen av trafikplatsen, oavsett val av alternativ.

Länstrafiken poängterar att en bussignal är extra viktig vid alternativ Ruter då busshållplatsen placeras på påfartsrampen och busschaufförer inte ser hållplatsen från E4. Region Västerbotten bedömer att en signal är nödvändig först när hållplatserna på ramperna tas i bruk. Så länge busshållplatsen finns bör all busstrafik nyttja den.

Vad gäller placering av busshållplats/pendlerparkering ser Länstrafiken och Region Västerbotten att båda sidor av allmän väg 651 fungerar. Robertsfors kommun förordar att Trafikverket tar kommunens mark i anspråk vid placering av busshållplats/pendlerparkeringen för att minska intrånget i jordbruksmark.

Trafikverket informerar om att en del enskilda direktanslutningar till E4 kommer att behöva stängas i och med mittsepareringen längs E4. Trafikverket föreslår placering av nya enskilda vägar i vägplanen, men dessa kommer att hanteras i en separat process (lantmäteriförrättning) hos Lantmäteriet.

Kommunen ser ett stort värde av att Töva lite (logen) får fortsatt funktion vid busshållplatsen/pendlerparkeringen.

Såväl Region Västerbotten som Länstrafiken förordar alternativ Ruter då detta alternativ bedöms vara bäst för kollektivtrafikens funktion samt för de oskyddade trafikanterna.

Trafikverkets svar

Trafikverket noterar synpunkterna och tar med sig dessa vid fortsatt utformning av trafikplatsen. Trafikverket beslutade 2020-11-03 att gå vidare med alternativet där trafikplatsen går över E4 och utformas som en ruter.

Intrång i jordbruksmark kommer att minimeras så långt det är möjligt. Gång- och cykelbanan anläggs på norra sidan av allmän väg 651/677. Busshållplatser förbereds på ramperna och placeras på norra sidan av bron. Befintlig busshållplats och pendlerparkering föreslås placeras på kommunens mark på den södra sidan av allmän väg 651. Anslutningen kan kombineras med ny anslutning till industriområdet och möjliggör även för eventuell exploatering på den kommunala marken. Gångpassage ordnas över allmän väg 651 mellan gång- och cykelbanan och busshållplats.

I det fortsatta arbetet kommer trafikplatsen att utformas med stor gestaltningsmässig omsorg. En ny placering av Töva lite kommer att föreslås, troligtvis intill ny busshållplats och pendlarparkering.

Digitalt samråd har ägt rum mellan 2020-11-14 och 2020-11-30, se nedan under rubrik 3.2.4. Ingen synpunkt från Regionala kollektivtrafikmyndigheten har inkommit under denna period.

3.2.2. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen i Västerbottens län har 2020-08-31 beslutat, enligt 15 § första stycket väglagen, att de åtgärder som ingår i projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att Trafikverket planerar att bygga en planskild korsning i Sikeå. De informerar om att en detaljplan och två byggnadsplaner berörs av projektet. Då väg inte får byggas i strid mot gällande planer kan planerna, beroende på trafikplatsens utformning, behöva upphävas eller ändras i de delar som berörs.

Projektet innebär att ny mark, främst i form av jordbruksmark, oavsett utformning kommer att tas i anspråk för byggandet. Länsstyrelsen noterar att den alternativa utformningen Ruter berör mer jordbruksmark än alternativet Klöver.

Den berörda jordbruksmarken är blocklagd, aktivt brukad och ingår i ett större sammanhängande jordbruksmarksområde. Uppskattningsvis berörs ca 2 ha jordbruksmark direkt genom ianspråktagandet eller genom att marken i och med projektet blir obrukbar som jordbruksmark. Ytterligare ca 4 ha jordbruksmark får försämrade brukningsmöjligheter, men blir fortsatt möjliga att bruka. Projektet riskerar även att påverka landskapsbilden och upplevelsen av den månghundraåriga jordbruksbygden. I sin motivering konstaterar därför länsstyrelsen att påverkan på jordbruksmarken blir betydande. Frågan om ekologisk kompensation behöver utredas vidare. Påtaglig skada på riksintressen eller påverkan på natur- och kulturmiljön i övrigt bedöms inte vara betydande.

Då alternativa utformningar redovisas i handlingarna konstaterar länsstyrelsen att alternativen medför olika miljöpåverkan. Det kan inte uteslutas att projektets påverkan på grund- och ytvatten inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och därför behöver detta utredas vidare i kommande arbetet med miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Trafikplatsens påverkan på vattenmiljön behöver framgå tydligare. En beskrivning av berörda vattendrag (inklusive bilder på vattendragen) samt information om vilka åtgärder som planeras i och i anslutning till vattendragen ska framgå. Likaså hur vattendragen och närområdet kan komma att påverkas av planen och vilka åtgärder som planeras för att minimera påverkan. Trafikverkets bedömning av hur stort influensområdet för en eventuell grundvattensänkning förväntas bli bör framgå. Kan sjön Noret bli påverkad?

Länsstyrelsen påpekar också vikten av att trafikplatsens utformning blir mycket viktig i det fortsatta arbetet, speciellt ur landskapsbild- och kulturmiljösynpunkt. En trafikplats som dominerar landskapet på både långt och nära håll riskerar att förta upplevelsen av och förståelsen för den månghundraåriga jordbruksbygden som Sikeå ingår i.

Då skisser över trafikplatserna som redovisas i samrådshandlingen endast utgör exempel på utformningar är det svårt att avgöra hur stor påverkan den slutliga trafikplatsen kommer att innebära för kulturlandskapet. Detta behöver bedömas och redovisas i kommande MKB.

Trafikverkets svar

Trafikverket har tagit hänsyn till synpunkterna och beaktat det inkomna yttrandet från länsstyrelsen i arbetet med vägplanen.

Ett flertal av de olika alternativa utformningarnas konsekvenser har analyserats. Sammantaget bedöms att alternativten där korsande väg går under E4 medför fler negativa konsekvenser i form av grundvattensänkningar, dagvattenproblematik och större begränsningar av vägutformningen vilket i sin tur kan medföra stora kostnader och tidsförskjutningar. Jämfört med utformningen Klöver medför utformningen Ruter mindre intrång i jordbruksmarken och ger en bättre utformning av vägen samt bättre dagvattenhantering.

Efter jämförelsen av alternativens konsekvenser samt avvägning av projektmålen beslutade Trafikverket 2020-11-03 att gå vidare med alternativet där trafikplatsen går över E4 och utformas som en ruter.

Trafikverket strävar efter att minimera intrånget i jordbruksmark. Trafikplatsen utformas med stor gestaltningsmässig omsorg. Fortsatt utredning på grund- och ytvatten kommer att göras. Hänsyn kommer tas till kulturmiljön i området.

Trafikverket har i samråd med länsstyrelsen kommit fram till att ytterligare åtgärder, förutom planerad naturvärdesinventering, inte behöver vidtas kopplat till länsstyrelsens synpunkter om ekologisk kompensation. I MKB finns ett särskilt avsnitt kopplat till ekologisk kompensation beskrivet.

Digitalt samråd har ägt rum mellan 2020-11-14 och 2020-11-30, se nedan under rubrik 3.2.4. Ingen synpunkt från länsstyrelsen har inkommit under denna period.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har i samband med beslut om godkännande av vägplanens miljökonsekvensbeskrivning (MKB) 2021-05-18 lämnat följande samrådssynpunkter:

Indragning av väg från allmänt underhåll

I kommande planbeskrivning önskar Länsstyrelsen att Trafikverket kort motiverar varför vägplanen innebär en indragning av väg från allmänt underhåll. Indragning av väg från allmänt underhåll är en av de frågor Länsstyrelsen bevakar i samband med att vi ska tillstyrka vägplanens fastställelse.

Ekologisk kompensation för ianspråktagen jordbruksmark

I MKB:n för Trafikverket ett resonemang kring behovet av ekologisk kompensation vilket Länsstyrelsen också efterfrågade i samband med vårt beslut om betydande miljöpåverkan. I avsnittet konstateras att det trots vidtagna anpassningar och åtgärder kvarstår en förlust av ekosystemtjänsten bördig jordbruksmark. Trafikverket anser inte att förlusten kan kompenseras på ett rimligt sätt, bl.a. på grund av att Trafikverket inte har rätt att ta mark i anspråk för kompensationsåtgärder eller fastställa sådana i planen. Trafikverket bedömer dock att förlusten av ekosystemtjänsten kan accepteras utifrån trafikplatsens värde samt att merparten av berörda ekosystemtjänster kan återställas och i viss utsträckning förbättras. Länsstyrelsen är positiv till de återställande och naturvårdsstärkande åtgärder som föreslås på s. 50 i MKB:n, men anser att dessa, proportionellt sett, kompenserar för en mindre del av förlorade ekosystemtjänster. Länsstyrelsen anser inte att Trafikverket bör släppa frågan om ekologisk kompensation utifrån ovanstående argument. I Trafikverkets publikation "Riktlinje landskap 3.0" anges att ekologiskt viktiga naturmiljöer som förstörs vid ny- och ombyggnationer ska dokumenteras och ersättas med likvärdiga miljöer. Länsstyrelsen anser att förlust av produktiv jordbruksmark bör ingå i detta. Enligt miljöbalken är det också att anse som en väsentlig ändring av naturmiljön att ta jordbruksmark ur produktion.

Av MKB:n framgår att det i närområdet finns ett antal områden med mark som inte längre brukas och som genom restaurering skulle kunna tillföra odlingsmark i landskapet. Länsstyrelsen anser att denna möjlighet bör utredas vidare i dialog med drabbade lantbrukare. Genom att undersöka behovet av jordbruksmark i området blir det lättare att garantera ett framtida brukande. Även om Trafikverket inte kan ta mark i anspråk för kompensationsåtgärder bedömer Länsstyrelsen att finns det möjligheter att arbeta med ekologisk kompensation för förlorad jordbruksmark på andra sätt, t.ex. genom frivilliga överenskommelser eller ekonomiskt bidrag för restaurering av igenväxt jordbruksmark. Eftersom jordbruksmark inte förlorar sitt brukningsvärde av träda så går det heller inte att förutsätta att brukningsvärdet skulle vara lågt på igenvuxna jordbruksmarksområden. En annan möjlig kompensationsåtgärd som inte nämns i MKB:n är så kallad jordflyttning. Detta innebär att jordmassor som frigjorts i samband med vägprojektet tillvaratas för att förbättra befintliga jordar i närområdet. Dessa massor kan även förbättra brukningsmöjligheterna på restaurerad jordbruksmark.

Biotopskyddad åkerholme

Länsstyrelsen instämmer med Trafikverket om att den åkerholme som berörs av projektet är liten och kanske främst har ett värde för häckande fåglar. Länsstyrelsen vill dock upplysa om att förutom den specifika livsmiljö som åkerholmen utgör för bl.a. värmekrävande arter så utgör åkerholmar också ett viktigt inslag i landskapsbilden samt bidrar till att ge en bild av det äldre jordbrukslandskapets utseende. Små åkerholmar sprängdes eller schaktades ofta bort under 1900-talets effektivisering av jordbruket. Ur såväl naturvårdssynpunkt som kulturhistorisk synpunkt är det därför angeläget att kvarvarande åkerholmar bevaras. Dessutom har Växjö tingsrätt (mål nr M 1781-06) slagit fast att det inte spelar någon roll om åkerholmen har höga eller låga naturvärden då det oavsett är särskilt värdefullt med områden som erbjuder naturliga betingelser i ett odlingslandskap.

Åkerholmen i Sikeå kommer att försvinna helt och det är med utgångspunkt i ovanstående angeläget att kompensera för förlorade värden. I MKB:n nämns inte någon kompensation för förlusten av biotopskyddade objekt. Länsstyrelsen bedömer dock att de åtgärder som föreslås på s. 50, uppsättande av fågelholkar och anläggande av sandmarker, skulle kunna utgöra en lämplig kompensation för den förlorade åkerholmen.

Länsstyrelsen undrar också om åkerholmen har inventerats under växtsäsongen eller om den endast visuellt har dokumenterats i oktober vilket framgår av naturvärdesinventeringen?

Naturvärdesobjekt

Gällande naturvårdsobjekt 4 framgår av naturvärdesinventeringen att *"Närheten till E4 bedöms dra ner biotopvärdet eftersom risk för buller och annan störning förekommer."* Länsstyrelsen ställer sig frågande till att buller är något som ska dra ner biotopvärdet. Eftersom E4 är en befintlig väg så har biotopen redan anpassats till vägen/bullret. Tittar vi på fågelfaunan så har även den anpassats under lång tid och inte heller ur fågelsynpunkt föranleder buller från E4:an att biotop- eller naturvärdet ska sänkas. Om bedömningen kvarstår behöver resonemanget motiveras i kommande handlingar samt i eventuella andra vägplaner där liknande resonemang förekommer.

Vattenpassager

I kommande planbeskrivningen bör mer information framgå om Rismyrbäcken och vattendraget från sjön Noret samt om de passagelösningar som planeras där. I samband med Länsstyrelsens tillstyrkan av fastställelse behöver vi veta att markanspråket är tillräckligt för att få till en, ur miljösynpunkt, godtagbar lösning. För att avgöra det behöver

det i kommande planbeskrivning finnas information om vattendragets utseende (vattenföring, bredd m.m.) samt om dimensionen och längden på befintliga och nya trummor. Om de eventuella alternativ som övervägs inte påverkar markanspråket kan frågan istället hanteras och beslutas i samband med anmälan om vattenverksamhet.

Om Trafikverket misstänker att vi kan ha olika synpunkter på lämplig passagelösning, t.ex. om dimensionen på den nya trumman är mindre än 1,2 x vattendragets medelbredd, är det bra om vi har en dialog i denna fråga innan vägplanen går ut på granskning.

Övrigt kring vattenmiljö

I MKB:n nämns att det inte finns några uppgifter hos nationella datavärddar om förekomst av fisk eller utter i berörda vattendrag. Länsstyrelsen vill upplysa om att detta endast betyder att inventeringar inte gjorts eller att ingen information har levererats in. Länsstyrelsen bedömer samtidigt att det vore mycket anmärkningsvärt om det skulle saknas fisk i framförallt Rismyrbäcken. Av kommande handlingar vore det bra om det framgick att vattendraget sannolikt är fiskförande.

Av naturvärdesinventeringen framgår att skogen längs Rismyrbäcken (NVO 2 och 3) förmodligen har ett värde för fåglar. Förutom att träd kan ha ett värde för fåglar bidrar de till skuggning av bäckmiljön samt förhindrar erosion av strandkanten. I den mån det är möjligt är det därför önskvärt med en återplantering av träd efter slutfört arbete. Bäckarna verkar även ha naturliga svämplan (översvämningsskog) som vore bra att bevara varför strandzonerna bör hårdgöras i så liten utsträckning som möjligt.

Länsstyrelsen noterar att det finns förorenad mark och sulfidjordar i området. Det är därför viktigt att säkerställa att dessa inte hamnar i grundvattnet och att blottlagd lera i närhet till vattendrag, sjöar eller diken inte oxiderar och påverkar vattendrag och i slutändan kustvatten negativt. En tydlig plan för hur sulfidjordar och eventuella förorenade massor ska hanteras behöver finnas innan vattenverksamheten och arbeten som kan påverka grundvattnet kan påbörjas.

Kulturmiljö

I avsnitt 6.3 Kulturmiljö bedöms främst konsekvenserna för de enskilda lämningar som finns registrerade i Fornsök. En synpunkt för framtida MKB:er och miljöbeskrivningar är att även påverkan på kulturlandskapet i sin helhet bör beskrivas och bedömas.

Länsstyrelsen undrar hur Trafikverket resonerat kring borttagande av viktiga kulturelement i odlingslandskapet? I MKB:n konstateras endast kort att ladan rivs och åkerholmen tas bort. Har Trafikverket utrett om det går att flytta ladan till en annan plats inom åkermarken? Dess betydelse för lavar och insekter minskar därmed inte och ett betydelsebärande landskapselement blir kvar på rätt plats i landskapet.

Trafikverkets svar

Indragning av väg från allmänt underhåll

Trafikverket har kompletterat planbeskrivningen med motiv till indragning av väg från allmänt underhåll.

Ekologisk kompensation för ianspråktagen åkermark

Produktiv jordbruksmark är inte en ekologiskt viktig naturmiljö, men kan ha naturvärden i form av åkerholmar, kanter, diken m.m. Det är inte en miljö som ingår i den formulering som anges i Trafikverkets "Riktlinje landskap 3.0". Vad gäller övriga önskemål så beskrivs de skyddsåtgärder som är aktuella för detta projekt i vägplanens miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Vad gäller ersättningsfrågor för intrång på fastigheter regleras dessa i väglagen och expropriationslagen. Det finns, så vitt

Trafikverket känner till, idag inga bidrag som Trafikverket kan utge för restaurering av åkermark.

Biotopskyddad åkerholme

Trafikverket kommer utreda föreslagna åtgärder mer detaljerat i nästa skede och ambitionen är att sätta upp fågelholkar i området och anlägga sandmark i trafikplatsen.

Holmen har inte inventerats under växtsäsongen, endast under oktober månad.

Naturvärdesobjekt

Trafikverket håller med Länsstyrelsen om bedömningen att buller inte påverkar biotopvärdet och Länsstyrelsen kan bortse från resonemanget kring detta i Naturvärdesinventeringen. Trafikverket vidhåller dock att den samlade bedömningen för naturvårdsobjekt 4 resulterar i påtagligt naturvärde (NV-klass 3).

Vattenpassager

Trafikverket kompletterar planbeskrivning med mer information om Rismyrbäcken och vattendraget från sjön Noret samt de passagelösningar som planeras där. Ingen av de tänkta lösningarna bedöms påverka markanspråket. Mer detaljer kommer att redovisas i samband med anmälan om vattenverksamhet.

Övrigt kring vattenmiljö

Trafikverket har kompletterat planbeskrivningen med information om att Rismyrbäcken sannolikt är fiskförande.

Trafikverket kommer inte att återplantera träd vid Rismyrbäcken.

Trafikverket tackar för synpunkten och kommer att redovisa hur sulfidjordar och eventuella förorenade massor ska hanteras i samband med anmälan om vattenverksamhet.

Kulturmiljö

Det är inte aktuellt med flytt av ladan. Ladan kommer att rivas och återanvänds om det är möjligt enligt texten i MKB: "Död ved och eventuellt virket från brädladan i jordbrukslandskapet kommer att återanvändas i solbelysta lägen inom trafikplatsen för att skapa biotopdepåer". Motivet till rivning samt skapande av biotopdepå är att det endast rör sig om en lada och att den allena inte bedöms utgöra ett sådant kulturarv som är betydande för kulturmiljön.

3.2.3. Samråd med berörd kommun

Samrådsmöte 2020-09-23

Samrådsmöte har ägt rum 2020-09-23 med Robertsfors kommun, se ovan under rubrik 3.2.1.

Skriftliga synpunkter från digitalt samråd

Robertsfors kommun har inkommit med följande synpunkter efter Trafikverkets digitala samråd (se rubrik 3.2.4 för mer information om det digitala samrådet som hölls mellan 2020-11-14 och 2020-11-30):

De synpunkter som Robertsfors kommun framfört tidigare har i stort sett hör sammats.

Det är positivt att planen omfattar busshållplatser på ramperna. Det säkerställer att Sikeå får behålla hållplatsen för bussar längs vägen även när resecentrum för Norrbotten i Robertsfors är byggt. Alla bussar som angör Robertsfors centralort kommer dock att nyttja hållplatsen invid planerad ny pendlarparkering. Den platsen måste därför bibehålla samma servicegrad som nuvarande busshållplats. Logen Töva lite fungerar idag som väntrum och värmestuga för resenärerna där de även har tillgång till toaletter. Den funktionen behöver finnas även vid den nya busshållplatsen/pendlarparkeringen.

Det är viktigt att passagen över allmän väg 651 från gång- och cykelväg till busshållplats utformas på ett trafiksäkert sätt för oskyddade trafikanter.

Det är också angeläget att säkerställa att infartsvägen till pendlerparkeringen och industriområdet får en erforderlig storlek så att inte trafik till olika målpunkter hamnar i konflikt med varandra. Anslutningsbussar står ofta på hållplatsen och väntar in andra bussar. Det behöver finnas plats för det utan att infartsvägen till befintligt och kommande industriområde riskerar att blockeras.

Förslaget innebär en väsentligt annorlunda trafiksituation i området jämfört med idag och kommunen är angelägen om att verksamhetsutövarna i området får bästa möjliga förutsättningar för att driva sina företag och att störningar för boende i området minimeras.

Befintliga detaljplaner i området behöver upphävas eller ändras för att föreslagen vägplan ska kunna fastställas. Kommunen önskar i god tid få ta del av tidplanen för projektet så arbetet med detaljplanerna kan genomföras i tid.

Trafikverkets svar

Trafikverket noterar synpunkterna och tar med sig dessa vid fortsatt utformning av trafikplatsen. Förslag på ny placering av Töva lite kommer framgå av vägplanen när den ställs ut på allmänhetens granskning.

Den gångpassage som ordnas över allmän väg 651 kommer uppfylla krav enligt VGU (Vägars och gators utformning). Infartsvägen till pendlerparkering och industriområdet anpassas för att möjliggöra åtkomst för olika trafikslag till respektive målpunkter.

Samråd med berörda verksamhetsutövare har hållits och Trafikverket eftersträvar att verksamhetsutövarna ges bästa möjliga förutsättningar för fortsatt företagande.

Trafikverket har pågående samråd med kommunen angående upphävning eller ändring av berörda detaljplaner.

Samrådsmöte 2021-02-25

Ytterligare ett samrådsmöte har hållits med Robertsfors kommun 2021-02-25.

Trafikverket önskar kommunens input gällande övergripande utformning av bussvändslungan och pendlerparkeringen som planeras på kommunens mark.

Trafikverket beskriver att bussvändslungan är utformad på ett sådant sätt att bussarna får en mjuk rundkörning, att det ryms fyra bussar och att bussarna kan köra förbi varandra. Oskyddade trafikanter som går mellan bussarna får en "fredad" och säker yta. I förslaget placeras pendlerparkeringen inom bussvändslungan. Trafikverket har varit i kontakt med Länstrafiken, Kollektivtrafikmyndigheten samt Bussgods gällande bussvändslungans utformning. Avstämning har främst gjorts med Länstrafikens hållplatsansvarige som är allmänt positiva till helhetslösningen men har inkommit med några detaljfrågor.

Pendlerparkeringen utformas med 20 parkeringsplatser. Kommunen gör en inventering över hur många parkeringsplatser som behövs och återkommer till Trafikverket kring detta.

Under mötet förs diskussioner om utrustning av busshållplatsen och pendlerparkering och vem som ansvarar för vad. Kommunen lyfter att de önskar en yta för cykelparkering. Trafikverket tar med sig detta och ritar in en yta avsedd för cykelparkering. Diskussion förs gällande vems ansvar det är att utrusta ytan med cykelparkering. Trafikverket tar med sig frågan.

Trafikverket redovisar föreslagen placering av Töva lite inom området för bussvändslungan och kommunen är positiva till den föreslagna placeringen.

Kommunen meddelar att de planerar att bygga en ÅVC (återvinningscentral) nedanför bussvändslingan. Trafikverket har tagit med detta i utformningen och körspår är utfört för att säkerställa att både stora lastbilar och bussar ryms. Kommunen vill stämma av tidplanen för byggnationen av ÅVC:n med byggnationen av trafikplats och bussvändslinga med Trafikverket. Kommunen tar kontakt med Trafikverket gällande tider.

Trafikverket har gjort bedömningen att berörd detaljplan och en byggnadsplan kommer behöva upphävas. I den lilla byggnadsplanen görs inte så stort intrång. Kommunen önskar en skriftlig sammanställning över hur planerna påverkas. Trafikverket tar fram ett PM detaljplaner och begär ett formellt yttrande av kommunen kring detta samt digitalt underlag på det preliminära vägområdet. Kommunen behöver ta ett beslut kring planerna i Samhällsbyggnadsutskottet.

Trafikverket ser över lösningen för en skoterpassage över/under E4. På grund av högt grundvatten och avvattningsproblematik är det inte genomförbart med en skoterport under vägen strax norr om trafikplatsen. Trafikverket utreder istället alternativa lösningar längre norrut. Kommunen påpekar att skoterleden är välanvänd och föredrar en planskild lösning samt att Trafikverket bör samråda kring detta tillsammans med Robertsfors skoterklubb och ansvarig på kommunen.

Trafikverkets svar

Trafikverket kommer ha fortsatt samråd med kommunen gällande utrustning av pendlarparkering, cykelparkering och busskurer samt frågan om en möjlig samordning gällande byggnation av trafikplats, bussvändslinga och ÅVC. Trafikverket har haft ett inledande samråd med skoterklubben, men kommer att ha fortsatt samråd kring skoterledens passage över/under E4 för att få till en bra lösning.

Trafikverket kommer att tillhandahålla skriftligt underlag och begäran om ett formellt yttrande över påverkan på berörda detaljplaner till kommunen.

Samrådsmöte 2021-03-26

Ett nytt samrådsmöte har hållits med Robertsfors kommun 2021-03-26 angående förslag på etableringsyta och utformning av bussvändslinga/pendlarparkering. Trafikverket presenterade framtagna skisser över bussvändslingan och pendlarparkeringen. Även detaljfrågor såsom antal parkeringsplatser, anpassning för rörelsehindrade, tillgänglighetsanpassning, placering av Töva lite och busskur, beläggning, förslag på snöupplag, belysning samt gestaltungsfrågor i allmänhet diskuterades. Kommunen informerade även om att en hel del husbilar besöker logen på sommaren och önskar att parkeringen anpassas för dessa besökare. Frågor som rör ledningssamordning togs också upp under mötet.

Diskussioner fördes kring förslag på etableringsyta i anslutning till bussvändslingan där kommunen angav ett antal förslag för att inte begränsa kommunens möjlighet till en framtida expansion av ÅVC.

Trafikverket informerade kommunen om vilket markanspråk som blir aktuellt med stöd av vägplanen och vad som kommer redovisas på plankartor med vägrätt respektive tillfällig nyttjanderätt. Ytan där logen placeras tillhör inte väganläggningen och kan inte tas i anspråk med vägrätt. Trafikverket och Robertsfors kommun behöver genomföra fortsatta samråd vad gäller ansvar och drift i anslutning till bussvändslingan/pendlarparkeringen. Där behöver frågor om tidplan för projektet diskuteras fortsatt.

Trafikverkets svar

Trafikverkets förslag på utformning av bussvändslangan/pendlarparkeringen samt nytt förslag på etableringsyta, som baseras på de synpunkter som kommunen framförde på mötet, kommer framgå av vägplanens plan- och illustrationskartor när den ställs ut för allmänhetens granskning. Trafikverket kommer inte att bygga särskilt anpassade parkeringsplatser för husbilar då detta inte ligger inom ramen för projektet. Fortsatta samrådsmöten med kommunen kommer att hållas. Ledningssamordning kommer att genomföras över hela ytan för trafikplatsen.

Trafikverket har samrått med Robertsfors kommun angående påverkan på berörda detaljplaner. Kommunen har i ett sammanträdesprotokoll daterat 2021-03-15 beslutat att bevilja positivt planbesked för upphävande av detaljplan DP-2409-P14/1 samt ändring/delvis upphävande av byggnadsplan 24-P1976/95. Intrånget i byggnadsplanen 24-BYG-2082 bedöms utgöra en mindre avvikelse. Kommunen instämmer därmed i Trafikverkets bedömningar.

3.2.4. Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Trafikverkets inbjudan till samråd i skede samrådshandling har skett via brevutskick till enskilda som kan bli särskilt berörda av projektet. I brevet informerade Trafikverket att de med anledning av rådande omständigheter med Covid-19 har beslutat att inte anordna fysiska samrådsmöten på orten. Enligt lag är Trafikverket skyldig att erbjuda ett fysiskt samrådsmöte på orten till ägare av fastigheter där mark eller utrymme kan komma att tas i anspråk för vägen, vilket också framgår av brevet. Genom erbjudandet uppfylls denna skyldighet och de berörda hade möjlighet att begära ett fysiskt möte fram till och med 2020-11-20. Trafikverket har därför genomfört särskilda samråd med de som begärt detta.

Ytterligare brevutskick har gjorts till de som berörs på annat sätt, rättighetshavare samt berörda myndigheter och organisationer. För att nå allmänheten har annonsering skett 2020-11-13 i Post- och Inrikestidningar, 2020-11-14 i Västerbottenskuriren, Norran och Västerbottens Folkblad samt 2020-11-18 i Västerbottens Mellanbygd.

Projektet har genomfört samrådet digitalt och samrådstiden har pågått mellan 2020-11-14 och 2020-11-30. Samrådshandlingen och inspelat presentationsmaterial har funnits tillgängligt på projektets webbplats www.trafikverket.se/trafikplats-sikea under samrådstiden. Inkomna synpunkter samt Trafikverkets svar på dessa presenteras nedan. Flera av de inkomna synpunkterna är likvärdiga och har därför till viss del sammanfattats där det har varit möjligt.

Buller

Det har inkommit en synpunkt med önskemål om att en bullerutredning måste tillsättas då avfarterna och rondellerna byggs på höjden.

En fastighetsägare önskar bullerplank.

En synpunkt har också inkommit om att genomförd bullermätning bör ha inkluderat aktuell fastighet då närliggande fastigheter har omfattats.

Trafikverkets svar

I samband med vägplanen gör Trafikverket en bullerutredning för att utreda berörda fastigheter. Bullerskyddsåtgärder föreslås för fastigheter där riktvärdet för väsentlig ombyggnad överskrids. Föreslagna åtgärder bedöms utifrån ett tekniskt, miljömässigt och samhällsekonomiskt perspektiv. Resultatet av utredningen samt förslag på bullerskyddsåtgärder kommer att redovisas då vägplanen ställs ut för allmänhetens granskning.

Utformning och gestaltning

En synpunkt har inkommit om att antingen flytta en av ramperna på västra sidan E4 närmare E4 eller om det kan lösas på annat sätt för att minimera intrång i tomtmark.

Infarten till industriområdet måste klara tunga transporter.

Trafikplatsen bör vara säker för bilister samt cykel- och gångtrafik. Den ska utformas som en båt med café och utkikstorn, utsikt över Sikeåfjärden med öppet hav mot öster samt mot Robertsfors centrum och golfbanan i väster. Inspirerat av Gävle bro och operahuset i Göteborg.

Bron ska vara en blickpunkt där människor får lust att stanna till och besöka Robertsfors och Sikeå hamn med camping. Området ska vara attraktivt med stora blomsterarrangemang sommartid och fina adventsbelysningar vintertid.

Det vore bättre för landskapsbilden om ramperna får vara gräs- eller växtbelagda. De flyter då bättre ihop med den angränsande åkermarken och ger inte samma känsla av asfaltdjungle. Träd skulle kunna planteras i anslutning till avfarterna.

Trafikverkets svar

Rampernas placering och utformning styrs av krav i VGU. Trafikverket strävar dock efter att minimera markintrång på tomtmark och kommer att se över om anpassning av rampen kan utföras.

Infarten till industriområdet har dimensionerats för att klara av trafikering av lastbilar och bussar.

Trafikplatsen kommer att utformas med en kantstenseparerad gång- och cykelväg för oskyddade trafikanter. Droppformade cirkulationsplatser som knyter ihop ramperna med anslutande väg medför en säkrare lösning för fordonstrafiken jämfört med fyrvägs korsningar eftersom hastigheterna sänks och risken för kollisionsolyckor minskar.

Trafikverket tackar för de kreativa synpunkterna. Trafikverkets ambition är dock att gestalta trafikplatsen så att den inte tar över och dominerar det omgivande landskapet för mycket, utan tanken är att trafikplatsen ska harmonisera med jordbruksbygden så mycket som möjligt. Vidare är det inte ekonomiskt rimligt för Trafikverket att bygga en anläggning med café och utkikstorn och Trafikverket har inte heller möjlighet att ansvara över eller bedriva en sådan verksamhet.

Trafikverket tackar för synpunkterna. Trafikverkets gestaltungsavsikter kommer att redovisas i kommande gestaltungsprogram då vägplanens ställs ut för allmänhetens granskning.

Gång- och cykelbana

Om gång- och cykelbanan byggs som planerat uttrycker några fastighetsägare oro över att behöva backa ut på allmän väg 667 samt att gemensam utfart inte kommer att kunna användas. Diket som anläggs längs gång- och cykelbanan bör om möjligt anläggas med dräneringsrör istället för ett öppet dike för att minimera intrång i tomtmark. Önskemål framställs om att befintliga träd som används som insynsskydd ska bibehållas. Önskemål framförs också om att svängen på gång- och cykelvägen mot allmän väg 688 utblir på grund av redan begränsad sikt samt för att minimera markintrång. För att kunna korsa gång- och cykelvägen bör den anpassas för tunga fordon.

Privata tomter får inte nyttjas som ett snöupplag för snöröjningen. I dagsläget läggs en stor del av snön från korsningen upp på privata tomter vilket inte är önskvärt. Hur man löser snöröjningen behöver utredas för att undvika snöupplag på tomtmark.

Trafikverkets svar

Trafikverket kommer att anlägga en dagvattenledning med tillhörande gatbrunnar längsmed gång- och cykelbanan ner mot Sikeå för att på så sätt minimera markintrånget på tomtmark. Befintliga anslutningar anpassas och dimensioneras så att fastighetsägare fortsatt ges god åtkomst. Delen där gång- och cykelbanan ansluter mot allmän väg 688 ses över om intrånget på tomtmarken kan begränsas samtidigt som trafiksäkerheten kan bibehållas.

Trafikverket upplyser att synpunkter på hur snöröjning utförs kan lämnas via Trafikverkets hemsida.

Enskilda vägar och utfarter

Det bedöms vara bättre att anlägga enskild väg nr 2 (EV2) för att minimera intrång i åkermark.

När befintliga nedfarter till närliggande åker tas bort, behövs ny åtkomst till markerna. Vad händer med markområdena inom trafikplatsen? Vem blir ägare och hur tar man sig dit?

Den enskilda vägen som planeras att dras från E4 kan inte godkännas då det påverkar befintlig betesmark. Det är heller ingen bra lösning att dra ny enskild väg längs gamla banvallen då även detta påverkar betesmarken avsevärt.

Trafikverket måste göra en objektiv säkerhetsbedömning vad gäller samtliga direktutfarter mot E4 i anslutning till trafikplatsen. Om behov finns att stänga direktutfarter ska dessa ersättas med parallellvägar. Säkerhetsaspekter måste väga tyngre än vägplanens gränsdragning.

Kommer ny enskild väg på angränsande fastighet att förstärkas? Den håller inte varken till bredden eller underlag för jordbruksredskap.

Trafikverkets svar

Markområdet inom trafikplatsen tas i anspråk med vägrätt. Vägrätten ger väghållaren rätt att nyttja mark eller annat utrymme som behövs för vägen. Väghållaren får rätt att i fastighetsägarens ställe bestämma över marken eller utrymmets användning under den tid vägrätten består. Vägrätten innebär inte att fastighetsgränserna ändras.

Förslag på nya enskilda vägar framgår av vägplanens illustrationskartor. Enskilda vägar ingår inte i fastställelseprövningen av vägplanen utan hanteras normalt sett genom en lantmäteriförrättning där det slutliga läget bestäms av lantmäteriet. Utformning av de enskilda vägarna vad gäller beläggning, bredd mm. hanteras inom ramen för förrättningen.

Spärrning av utfarter ingår inte i fastställelsebeslutet för vägplanen, dessa hanteras genom särskilt beslut som fattas av väghållningsmyndigheten. Verkställandet av spärrningen sker dock först då ny anslutning (om sådan ska anläggas) finns på plats. De utfarter som stängs sker på grund av trafiksäkerhetsskäl. Planerade stängningar redovisas på illustrationskartor.

Skoteröverfart

Är det planerat för en skoteröverfart över E4? Den nuvarande överfarten sker där den gamla järnvägen korsar E4. Den behöver vara kvar.

Trafikverkets svar

Trafikverket håller på att se över olika alternativ för en ny skoterpassage. Samråd kring detta sker löpande med Robertsfors skoterklubb och Robertsfors kommun.

Övrigt

Fler platser med motorvärmare önskas på den nya pendlarparkeringen.

Upprensning av diken vid ny korsning finns stor risk för översvämning vid närliggande fastighet. Har Trafikverket gjort en bedömning om ökat vattenflöde till havet?

Placering av postlåda intill E4 är olämpligt.

Trafikverkets svar

Antalet motorvärmare beslutas i samråd med Robertsfors kommun och Trafikverket har en kontinuerlig dialog med dem.

Trafikverket utreder om trafikplatsen kommer att påverka befintlig avvattningssituation och utför åtgärder där det bedöms nödvändigt.

Placering av postlåda är en fråga som hanteras mellan fastighetsägaren och de som tillhandahåller denna service.

Robertsfors skoterklubb

Samrådsmöte har hållits med Robertsfors skoterklubb och Robertsfors kommun 2021-03-01. Tidigare planerad passage genom gång- och cykelport intill korsningen är inte längre genomförbar i och med anläggande av trafikplatsen. Trafikverket utreder därför möjliga lösningar av passagen som diskuterades under mötet.

Skoterklubben informerar att skoterleden är välanvänd med cirka 30–40 passager dagligen under högsäsong. Målpunkten för skoteråkarna är havet. Det finns även stugor vid havet som många åker till. Närmaste plats för tankning är inne i Robertsfors.

Både skoterklubben och kommunen understryker att en planskild passage är oerhört viktig. Kommunen jobbar aktivt med att främja skoteråkandet och passage över E4 blir en viktig del i tillgängligheten.

Ny skoterpassage kommer att medföra att skoterleden behöver dras i ny sträckning. Nya avtal upprättas med berörda markägare och samråds med länsstyrelsen. Kommunen kommer att stötta skoterklubben med arbetet. Skoterklubbens medlemmar kommer få information om passagen och ges möjlighet att komma med synpunkter.

Trafikverkets svar

Fortsatt dialog kommer att ske mellan Trafikverket och Robertsfors skoterklubb så att en fungerande lösning kan tas fram.

Ytterligare ett samrådsmöte har hållits med Robertsfors skoterklubb och Robertsfors kommun 2021-05-20. Efter det senaste mötet har både skoterklubben och kommunen varit i kontakt med markägare på den nordvästra sidan om E4 men inte lyckats nå en överenskommelse kring en ny dragning av skoterleden. Kommunen lyfter att om passagen hamnar väldigt långt bort ökar risken att skotertrafiken kommer köra via trafikplatsen. Diskussion förs kring möjligheten att använda trafikplatsen som skoterpassage utifall ingen överenskommelse nås med de berörda markägarna. En annan lösning som diskuteras är att samförlägga skoterleden med den föreslagna enskilda vägen som dras parallellt med E4 för att sedan leda skoterleden till en port för att kunna passera under E4 en bit norr om trafikplatsen.

Trafikverkets svar

Trafikverket har undersökt de olika alternativen som togs upp under mötet lite närmare. Förslaget som diskuterades tidigare om att leda skotertrafiken genom trafikplatsen upplevs inte som en tillfredställande lösning. Trafikverket har därför beslutat att lösningen att leda

skoterleden till en port under E4. som anläggs norr om trafikplatsen, är den mest lämpliga. Lösningen med en egen skoterport anses vara långsiktigt bättre.

3.2.5. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Digitalt samråd har ägt rum mellan 2020-11-14 och 2020-11-30, se ovan under rubrik 3.2.4. Inkomna synpunkter samt Trafikverkets svar på dessa presenteras nedan.

Sveriges Åkeriföretag

Sveriges Åkeriföretag ser positivt till att den norrländska infrastrukturen prioriteras och att åtgärder för att öka trafiksäkerheten åtas. I detta projekt är det viktigt att ni ser över och tar hänsyn till att de tillfälliga omlednings- och ersättningsvägarna som ska trafikeras påverkar trafikrytmen så lite som möjligt. Yrkestrafiken är i behov av ett väl fungerande och så långt det går förutsägbart trafikflöde.

Ta även hänsyn till om det blir några förändringar i vilka bärighetsklasser som kan nyttjas under projektet. Det är viktigt att det inte blir avbrott i vägnätet avseende bärighetsklasser eller framkomlighet. Vid omledning av vägar och ny- eller ombyggnad av broar, viadukter, rondeller, m.m. som trafikeras av tung yrkestrafik är det viktigt att säkerställa att framkomligheten inte drabbas och att tunga fordon samt specialtransporter fortfarande har möjlighet att passera på ett tillfredsställande sätt. Detta är av stor vikt för de åkeriföretag som verkar kring berörda områden.

Vi uppskattar och ser gärna en fortsatt dialog i ärendet framöver.

Försvarsmakten

Vägen, broar och cirkulationsplatser ska klara tunga transporter av upplastade stridsvagnar eller motsvarande (totalvikt 100 ton, axeltryck 12 ton, bredd 4,2 m).

Sidomarkeringsstolparna vid vägrenen ska anläggas minst 0,5 m utanför asfaltsbeläggningen.

Cirkulationsplatsernas innerdiameter behöver vara minst 20 m och ytterdiametern behöver vara minst 32 m med körfältet (-ens) minsta bredd 6 m eller så behöver det vara en överkörningsbar mitt med tillräckligt bärande lager för 100 ton.

Om infart i rondell görs vinklad före infarten för att sänka personbilars hastighet, behöver även den bromsande refugdelen före rondellen göras överkörbar, med tillräckligt bärande lager för 100 ton.

Något att beakta är även trafikmärkenas placering vid och omkring cirkulationsplatser. De behöver stå minst 1,5 m från kanten på vägen. Märken som är placerade närmare vägen är oftast ett större bekymmer än själva bredden på vägen.

Fri höjd ska minst vara 4,50 m.

Framkomlighet enligt ovan nämnda krav måste säkerställas på befintlig väg eller omledningsväg även under ombyggnadstiden.

Vattenfall Eldistribution

Vattenfall Eldistribution AB har ingen elnätanläggning inom område för aktuell trafikplats eller inom dess närområde och har därmed inget att erinra i rubricerat ärende.

Havs- och vattenmyndigheten

Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Jordbruksverket

Jordbruksverket kommer inte att lämna några synpunkter i ärendet.

Polismyndigheten

Polismyndigheten har inget att erinra.

Fortifikationsverket

Fortifikationsverket har ingen erinran mot förslaget, men påpekar att samråd bör ske med Försvarsmakten i syfte att säkerställa eventuella riksintressen.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår yttrande.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för synpunkterna och svarar att vid utformning av förbifarter under byggnationen kommer hänsyn tas till såväl yrkestrafik som annan trafik där störningar och avbrott i trafikflödet så långt som möjligt ska minimeras. Hänsyn kommer tas till Försvarsmaktens synpunkter vid utformning av trafikplatsen och väganläggningen.

Markavvattningsföretag

Trafikverket har gjort ett brevutskick 2021-05-20 till fastighetsägare som kan antas ingå i det markavvattningsföretag som berörs inom området för den nya trafikplatsen.

Trafikverket efterfrågade synpunkter samt information om markavvattningsföretaget eftersom det inte finns någon registrerad information om förvaltning. Sista dagen att inkomma med synpunkter eller information var 2021-06-08, men inga synpunkter inkom.

Trafikverket, Box 809, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se